

Tingimused ettevõtluslaenu väljastamiseks (vähese tähtsusega abi abikava)

1 Sissejuhatus

1.1 Käesolev dokument (edaspidi *abikava*) koondab Sihtasutuse KredEx (edaspidi *KredEx* või *sihtasutus*) ettevõtluslaenu väljastamisele, sh taotlemisele ja menetlemisele, kehtestatud tingimused. Abikava eesmärgiks on lihtsustada ettevõtete, eelkõige väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi *VKE*)¹, juurdepääsu rahalistele vahenditele, võttes arvesse komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes² (edaspidi *VTA määrus*), Euroopa Komisjoni teatise viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta³ (edaspidi *meetodi teatis*) ning konkurentsiseaduses § 33 sätestatut.

1.2 Abikava avaldatakse KredExi veebilehel www.kredex.ee.

1.3 Abikavas vähese tähtsusega abi (edaspidi *VTA*) kohta sätestatut rakendatakse juhtudel, kui sihtasutuse antud laenuga kaasneb VTA. Abikava kohaldatakse alates 01.07.2014.

2 Üldinfo

2.1 KredEx on asutatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi *MKM*) poolt eesmärgiga luua kapitalile ligipääsu parandamise ja riskide maandamise abil võimalusi ettevõtluse ning ekspordi arenguks ja elamistingimuste parandamiseks, kui pole tagatud finantsteenuste piisav pakkumine erasektori poolt. Sihtasutus tegutseb aastast 2001.

2.2 Kapitalilaenu eesmärk on aidata kaasa hea arengupotentsiaaliga ettevõtjate kasvueesmärkide saavutamisele läbi vahefinantseeringu vormis antava võõrkapitali kasutamise. Tööstuslaen aitab, kui investeeringu tegemiseks soovitakse kasutada pangalaenu või liisingut, kuid ettevõtjal endal puudub kapital nõutud omafinantseeringu tegemiseks - sellises olukorras on abiks tööstuslaen, mis allutatud laenuna suurendab kaasfinantseerijate silmis ettevõtte omafinantseeringut. Stardilaen aitab, kui ettevõtte käivitamisel on takistuseks algkapitali puudumine ning pangalaenu saamiseks puuduvad piisavad tagatised ja tegutsemisajalugu. Ettevõtluslaenude tulemusena edendatakse pikemas perspektiivis Eesti ettevõtjate konkurentsivõimet ja luuakse alus tugevate, positiivset ühiskondlikku mõju omavate ettevõtjate kujunemisele.

¹ Majandustegevusega tegelev mis tahes üksus olenemata selle õiguslikust vormist, kellel on vähem kui 250 töötajat, kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot ning kes vastab muudele üldise grupierandi määruses sätestatud kriteeriumitele.

² Euroopa Liidu Teataja L352, 24.12.2013

³ Euroopa Liidu Teataja C-14, 19.1.2008 lk 6

2.3 KredEx pakub käesoleva abikava raames:

- Kapitalilaenu
- Tööstuslaenu (allutatud laen)
- Stardilaenu (koostöös pangaga)

3 Mõisted

3.1 Käesolevas abikavas kasutatakse mõisteid järgmiselt:

3.1.1 „Laen“ on mistahes konkreetse finantstehingu (nt laen, liising, võlakiri, garantiikiri, faktooring vms.) tulemusel tekkinud kindlaksmääratud maksimumsummaga ja ajaliselt piiratud võlakohustus;

3.1.2 „Laenu taotleja“ on isik, kes on esitanud krediidi- või finantseerimisasutusele taotluse punktis 3.1.1 tähendatud finantseeringu saamiseks;

3.1.3 „Üks ettevõtja“ hõlmab kõik ettevõtted, mille vahel on vähemalt üks järgmistest suhetest:

- a) ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike hälteenamust;
- b) ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;
- c) ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
- d) ettevõtte, mis on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtte aktsionäride või osanike hälteenamust.

Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtteid, mis on punktides a–d kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte kaudu.

3.1.4 „VKE“ on ettevõtja, mis vastab komisjoni määruse (EL) nr 651/2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (edaspidi *üldine grupidandi määrus*)⁴ I LISAs sätestatud määratlusele;

3.1.4 „Investeering“ on kapitalimahutus materiaalsesse ja/või immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtja asutamisega, olemasoleva ettevõtja laiendamisega, toodete mitmekesistamisega või olemasoleva ettevõtte kogu tootmisprotsessi täieliku ümberkorraldamisega;

3.1.5 „Materiaalne vara“ on vara, mis seondub maa, ehitiste, tootmisrajatiste, masinate ja seadmetega;

3.1.6 „Immateriaalne vara“ on vara, mis saadakse tehnosiirde käigus patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel.

4 Laenu väljastamise kava

4.1 Kapitalilaenu saavad taotleda hea arengupotentsiaaliga tegutsevad, eelkõige kiiresti kasvavad ettevõtjad, mis vajavad oma tegevuse laiendamiseks täiendavat kapitali, kuid mis ei vasta vajaliku suurusega pangalaenu saamise kriteeriumitele.

4.2 Investeeringute kaasfinantseerimiseks pakub KredEx tööstuslaenu, mille sihtgrupiks on töötleva tööstuse, mäetööstuse, elektrienergia tootmise, ülekande ja jaotuse ning jäätmetöötuse ja -kõrvalduse ettevõtjad.

4.3 Stardilaenuga on võimalik finantseerida alustavate ja kuni kolm aastat tegutsenud ettevõtete uusi investeeringuid ja käibevahendeid.

⁴ Euroopa Liidu Teataja L187, 26.06.2014

4.4 Investeering võib olla materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse seoses tööstusettevõtja laiendamisega, toodangu mitmekesistamisega või kogu tootmisprotsessi ümberkorraldamisega.

5 Vähese tähtsusega abi

5.1 Laen sisaldab abi elementi, kui selle intress on madalam kui turu intressimäärad toetuse andmise ajal. Turu intressimäära fikseerimisel kohaldatakse meetodi teatises sätestatud.

5.2 VTAd annab sihtasutus VTA määruses sätestatud reguleerimisala ja abikõlblikkuse alustel kooskõlas käesoleva abikava punktidega 6–9.

6 Abikõlblikkuse kriteeriumid

6.1 Laenutaotlejale esitatavad nõuded:

- 6.1.1 Laenutaotleja peab lepingu sõlmimise hetkel olema registreeritud Eesti Vabariigi äriregistris;
- 6.1.2 Stardilaenu taotleva ettevõtja registreerimisest äriregistris ei ole möödunud enam kui kolm aastat;
- 6.1.3 Ettevõtte puuduvad ületähtjalised ajatamata võlgnevused;
- 6.1.4 Ettevõtte on jätkusuutlik ja maksejõuline;
- 6.1.5 Suure ettevõtte seisund on võrreldav vähemalt krediitdireitinguga B- (KredExi ettevõtte riskikategooria F);
- 6.1.6 Ettevõtte omakapital vastab äriseadustikus sätestatud nõuetele;
- 6.1.7 Ettevõtte omanike hulgas ei ole madala maksumääraga riikides registreeritud firmasid;
- 6.1.8 Ettevõtte juhatuse liikmed ja omanikud on usaldusväärsed ja pädevad.

7 Abi tingimused

- 7.1 VTA üldine ülemmäär ühele ettevõtjale⁵ on 200 000 eurot kolme järjestikuse majandusaasta jooksul, ühele tasu eest kaupu vedavale maanteetranspordiettevõtjale aga 100 000 eurot kolme järjestikuse majandusaasta jooksul.
 - 7.1.1 Laenu brutotoetusekvivalent arvutatakse vastavalt VTA määruse artikli 4 lõike 3 punktile c). VTA brutotoetusekvivalendiks on turuintressi ja tegeliku intressi vahe, abi nüüdisväärtuse leidmiseks laenu andmise hetkel kasutatakse diskontomäärana baasmäära, millele lisatakse 100 baaspunkti
 - 7.1.2 Turuintressi arvutamisel on baasmäära aluseks üheaastased rahaturu intressimäärad, mille väärtused avaldatakse Euroopa Komisjoni veebilehel http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html. Vastavalt asjaomase ettevõtja krediitdireitingule ning pakutavatele käendustele kohaldatakse meetodi määruses toodud marginaale.
 - 7.1.3 Tulenevalt VTA määruse artikli 5 lõikest 1 võib abikavaga antavat VTA-d kumuleerida komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013⁶ ja komisjoni määruse (EL) nr 717/2014 kohaselt antud VTA-ga kuni 200 000 eurot.
 - 7.1.4 Juhul kui abisaaja on saanud komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes kohaselt VTA-d, ei tohi talle jooksva majandusaasta (abi saamise hetkel) ja kahe eelneva majandusaasta jooksul komisjoni määruse nr

⁵ Vastavalt VTA määruse artikli 3 lõikele 2.

⁶ Komisjoni määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17).

360/2012 ja komisjoni määruse nr 1407/2013 alusel antud VTA ületada koos abikava raames taotletava abiga 500 000 eurot.⁷

- 7.2 Kui VTA ülemmäära ei ületata, rakendatakse käesolevat abikava. Sihtasutus kontrollib, et sihtasutuse antava käenduse toetusekvivalendiga ei ületa abi osakaal abikõlblikest kuludest asjakohastes riigiabi sh VTA määrustes sätestatud määrasid.
- 7.3 Vähese tähtsusega abi andmise dokumente säilitatakse 10 aasta jooksul alates päevast, millal kava alusel anti viimast üksikabi.

7.4 Laenu taotlemise tingimused:

- 7.4.1 Väljastatava laenu maksimaalseks suuruseks on ekspordilaenul puhul üldjuhul 3 miljonit eurot, tööstuslaenul ning kapitalilaenul kuni 2 miljonit eurot ning stardilaenu puhul kuni 100 000 eurot.
- 7.4.2 Kapitalilaenu suurus ei või ületada ettevõtte omakapitali laenu väljastamise hetkel;
- 7.4.3 Ettevõtte omakapital ja omafinantseering kokku on vähemalt 50% taotletavast tööstuslaenu summast;
- 7.4.4 KredEx võib omakapitali hulka arvata ettevõtjale antud KredExi laenule allutatud laenud;
- 7.4.5 Maksimaalne laenu periood on 10 aastat, tööstuslaenul kuni 15 aastat;
- 7.4.6 Täpsemad teenuse tingimused sh lepingu sõlmimise ja muutmise tasu määratletakse teenuse tingimustes.

7.5 Laenu ei saa taotleda:

- 7.5.1 Ettevõtja, kes tegutseb kalandus- või vesiviljelusvaldkonnas, mida reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1379/2013;
- 7.5.2 Ettevõtja, kes tegeleb põllumajandustoodete esmase tootmisega;
- 7.5.3 Maanteevedudeks ettenähtud veokite soetamiseks;
- 7.5.4 Tegevuseks, mis on seotud ekspordiga kolmandatesse riikidesse või liikmesriikidesse, täpsemalt selline, mis on vahetult seotud eksporditavate koguste, turustusvõrgu loomise ja toimimise või muude eksportimisest tulenevate jooksvate kuludega;
- 7.5.5 Sihtasutusel on õigus kehtestada teenuse tingimustes täiendavaid kitsendusi.

8 **Laenu taotluse menetlemine**

- 8.1 Laenu taotlemiseks esitab ettevõtja KredExile nõuetekohase taotluse, äriplaani ning muud dokumendid, mis on laenu väljastamise analüüsi seisukohalt olulised. Tööstuslaenu taotlemise puhul on KredExil õigus nõuda krediidasutuse otsust projekti finantseerimise kohta. Stardilaenu taotluse esitab KredExile pank.
- 8.2 Laenu taotlemiseks esitatakse KredExile taotlus, millele lisatakse:
 - Finantsprognoosid;
 - Äriplaan;
 - Viimase lõppenud majandusaasta aruanne ja jooksva aasta vahearuanne;
 - Ülevaade ettevõtte olemasolevatest kohustustest;
 - Ülevaade ettevõtte võtmeisikutest ja nende senisest kogemusest.
- 8.3 Menetlemisel võtab KredEx arvesse eelkõige ettevõtte juhtkonna kompetentsust ja kogemusi, ettevõtte krediidi võimeelisust, tema turupositsiooni, arengupotentsiaali ja teisi laenu tagasimaksmist mõjutavaid asjaolusid.

⁷ Euroopa Liidu Teataja L114, 26.4.2012

8.4 KredEx menetleb laenu taotlust ning teavitab oma otsusest ettevõtjat hiljemalt 60 päeva jooksul.

9 Laenu tagastamine

9.1 Laenu tagastamine toimub võrdsete põhiosamaksetena, annuiteetmaksetena või ühekordse tagasimaksena laenuperioodi lõpus. Vajadusel võib laenu tagastamine toimuda erigraafiku alusel.

9.2 Tööstuslaenu puhul tagastatakse KredExile laenu põhiosa pärast krediitdiasutusega sõlmitud finantseerimislepingu lõppu sarnase maksegraafiku alusel.

9.3 Ettevõtja likvideerimise või pankroti korral kuuluvad laenu põhiosa tagastamisele ja intressid tasumisele pärast krediitdiasutuste nõuete rahuldamist, kuid enne omanike nõuete rahuldamist ja neile väljamaksete teostamist.

10 Pettused

10.1 Kui taotluste menetlejad saavad teada tõenditest, millest saab eeldada võimalikku Euroopa ühenduste finantshuve kahjustavat pettust, korruptsiooni või muud ebaseaduslikku tegevust, või tõsisest asjaoludest, mis mõjutavad kõnealuseid finantshuve, peavad nad viivitamata vastavad tõendid esitama kas riskijuhile, oma tegevusvaldkonna juhile või juhatajale.

11 Kontaktandmed

Sihtasutus KredEx
Hobujaama 4, 10151 Tallinn
Tel: +372 66 74100
Faks: +372 66 74101
e-post: kredex@kredex.ee
Veebiaadress: www.kredex.ee